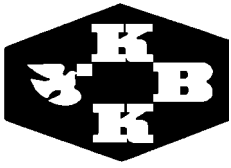

KISGRAFIKA

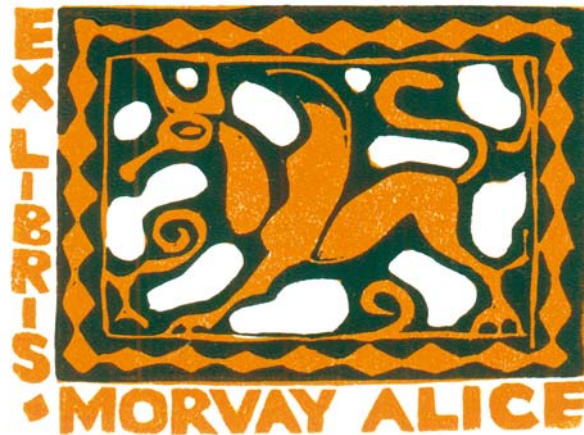
52. évfolyam. Megjelenik egy évben négyszer.

Kiadja a „Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület”.

Postacím: 1538 Budapest, Pf. 519., internetcím: www.kisgrafika.hu

Szerkesztőbizottság: dr. Arató Antal, Ürmös Péter, V. Tóth Kornélia

Felelős kiadó: Palásthy Lajos titkár; e-mail: info@kisgrafika.hu

Kőhegyi Gyula linómetszete, X3/2, Op. 38. (1968)

T A R T A L O M

Ürmös Péter: Kőhegyi Gyula grafikusművész köszöntése

Vasné Tóth Kornélia: A magyar ex libris szakirodalom óriása, Galambos Ferenc

Ürmös Péter: Kerékgyártó László festőművész kiállítása

Zenei József: Várkonyi Károly centenáriumi kiállítása Szegeden

HÍREK – LAPSZEMLE – KÖNYVESPOLC – EGYESÜLETI HÍREK

2013/4

KŐHEGYI GYULA GRAFIKUSMŰVÉSZ KÖSZÖNTÉSE

Lapunk korábbi évfolyamaiban hosszú sorozatot olvashattunk kiváló grafikusainkkal folytatott „születésnap beszéletek” címmel, amit Szász Mara szerkesztett időről időre. Kőhegyi Gyulával 2009-ben készült riportja azzal a születésnap kivánsággal zárult, ahogy ő fogalmazta: „... olyan jó alkotókedvet és egészséget szeretnék, hogy 80 éves koromban is ex librisekkel és grafikákkal tudjam a gyűjtőket megörvendeztetni.” S íme, öt év múlva is még mindig töretlen alkotókedvvel és energiával készíti könyvjegyeit, és rendezi kiállításait mindannyiunk örömeire. Lapunkban utoljára a 2012/4-es számban olvashattunk róla bővebben, amikor a békásmegyeri Szabó Ervin Könyvtárban megrendezett önálló kiállításáról tettük közzé Vasné Tóth Kornélia megnyitó szövegét.

Ebben az évben megünnepeelt nyolcvanadik születésnapja alkalmat teremt nemcsak az utóbbi öt éveredményeire történő visszatekintésre, hanem az egész művészi életművének összegzésére.

A rajz iránti gyermekkori spontán érdeklődést hamar felváltja a művészpálya felé történő tudatos orientálódás, ennek érdekében komoly és céltudatos felkészülést végez különböző képzőművész körökben, ahol Ilosvai Varga István, Gráber Margit, Szentiványi Lajos és Koffán Károly vezetésével sajátítja el az alapismereteket.

A Képzőművészeti Főiskola grafika szakán további kiváló mesterek, mint Kmetty János, Hincz Gyula, Ék Sándor és Barcsay Jenő irányításával vértézi fel magát a nemes-grafikai eljárások ismeretanyagával és gyakorlatával, amely tudást azóta is nagy alázattal és végtelenül magas színvonalon, valamint nagy műgonddal tökéletesíti.

A művészdiploma megszerzése után az áttörést az 1962-es év jelentette, amikor a IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításán való részvétellel letette a névjegyét a kortárs képzőművészetben. Ugyanebben az évben a Fényes Adolf Teremben bemutatkozik az újjáalakult KBK, ahol szórólapon keresztül felhívást tettek belépésre. Erre a felhívásra jelentkezve, Galambos Ferenc, dr. Semsey Andor és Stettner Béla segítségével rögtön bekapcsolódott a kör életébe.

1965-ben szerepel először ex libriseivel: idehaza a Dürer Teremben, nemzetközi szinten pedig 1967-ben öt ex librisét ismerheti meg a szakközönség a cannes-i seregszemlén. Szintén 1965-től rendszeres résztvevője különböző országos művésztelepeknek és képzőművészeti tárlatoknak, ahol nemcsak grafikáival, hanem más műfajokban készített alkotásokkal szerepel. Kisgrafikai tevékenysége – egy rövidebb megszakítással ugyan – azóta is töretlen, és sikeresen képviseli hazánkat a nemzetközi könyvjegypályázatokon és kongresszusokon.

Képgrafikáin és könyvjegyein megjelenített témák és motívumok olyan képi átírás eredményei, ahol a modell az elvonatkoztatás bizonyos fokán már képes egy új, az eredetitől eltérő mondanivalót közölni a nézőknek. Az ehhez szükséges kísérletező kedv alapvető jellemvonása művészi egyénisé-

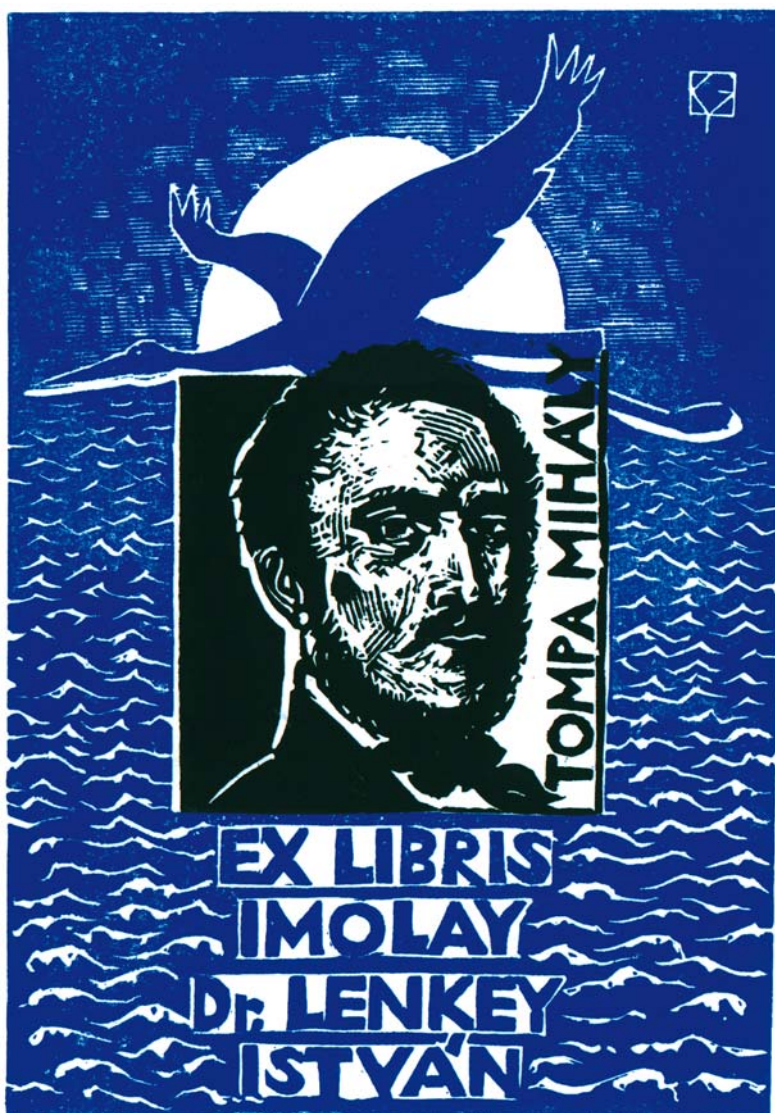
gének, és a folyamatos megújulás záloga is egyúttal. A kezdő impulzust a franciaországi tanulmányútja adta. 1970-ben három hónapig dolgozott a vance-i művésztelepen ösztöndíjasként. Ezek az élmények meghatározó jelentőségűek voltak későbbiekben a sajátosan egyéni képi világának megteremtésében.

Magas fokú technikai igényesség jellemzi műveit, készüljön az magas- vagy mélynyomású sokszorosító eljárással. A precizitás alapfokú követelmény számára mind a maratott, mind a metszett eljárásoknál. Ha nem pályázati vagy megrendelői kívánságra készít lapokat, szívesen választ témákat a magyar és egyetemes művelődéstörténet tárgyköreiből, így például a Biblia világából, a magyar illetve világirodalomból, magyar östörténetből. Megrajzolt motívumai őrzik a konkrét (akár természeti) formakapcsolatokat, de ebben a megjelenítésben az elvonatkoztatást olyan

mértékben alkalmazza, hogy a mondanivalója fogalmi szinten általános érvényűvé váljon.

Több mint húszéves szakmai gyakorlata és az elméleti felkészültsége alapján bízták meg az 1985-ben a Műszaki Kiadó gondozásában megjelentetett „A rézkarc technikája” című szakkönyv lektorálásával. A könyv szerzői a Kijevei Állami Képzőművészeti Főiskola Grafikai Tanszékének professzorai: N. J. Bogomolnij és A. V. Csebikin.

Több művészeti szervezet és egyesület tagja: Fiatal Művészek Stúdiója (1965); Művészeti Alap (később MAOE –

Kőhegyi Gyula linómetszete, X3/2, Op. 214, (2013), 145×103

1961); Rézkaroló Művészek Alkotóközössége (1975–1990); Magyar Grafikusművészek Szövetsége (1994).

Továbbá tagja még a KBK Egyesületnek, az ART 9-nek, a Kőbányai Képző- és Iparművészek Egyesületének és a Művészetbarátok Egyesületének. Ez utóbbiban a Művészeti Tanácsba is beválasztották, jelenleg pedig annak emeritus tagja. Ebből következően rendszeres kiállítója ezen egyesületi tárlatoknak, így számba venni elég nehéz ezeket a szerepléseket. Első önálló kiállítását 1964 szeptemberében a Fiala Művészek Klubjában tartotta, azóta ezek száma közelíti a félszázatot. Ezek közül kisgrafikai szempontból fontossága miatt kiemelhetjük az 1978-as közös szervezésben a veszprémi, illetve pápai városi könyvtárban megrendezetteket, amelyre egy kiadványsorozat (Kisgrafikai Galéria – Kisgrafikai füzetek 8. sorszámú, 1978) is megjelentettek a rendezők. Dr. Semsey Andor előszava után található a teljes opuslista, amely 1977-tel bezárólag 121 művet tartalmazott, jelenleg ezek száma meghaladja a kétszázatot (2013-ig 216 ex libris). A füzetek mellékletként eredeti nyomtatásokat is tartalmaztak.

A későbbiekben az ex libris művészete a képgrafikai munkássága fejlődésének függvényében változik, a technikai megoldások finomodásával a lapok többlettartalommal telítődnek. A siker nem maradt el, nemzetközi pályázatokon egyre több elismerést és díjat szerez.

Külföldi ex libris pályázatok kiállításait két csoportba rendezhetjük, az 1981 előtti, illetve a kilencvenes évektől a mai napig bezárólag. Az első csoportba tartozókat csak felsorolás szinten említve néhány várost emelünk ki: Kazanlak, Łódź, Malbork több alkalommal, Minszk, Moszkva. 1965 és 1981 közötti FISAE kongresszusok kiállításainak állandó résztvevője (Hamburg, Como, Helsingör, Lisszabon, Lugano, Linz, Frederikshavn, Oxford).

A kilencvenes évektől a teljesség igénye nélkül összeállított felsorolás szerint: Racibórz (PL – 1996 és 2000 között több alkalommal), Sint-Niklaas (B – 1997), Baarnban (NL, 1998 – Escher pályázat), Pozsonyban (1998 – Nemzetközi Grafikai Ex libris Triennálé) és Rijekában, ahol három alkalommal szerepelt. Museo de Over portugáliai kiállításán tíz ex librist állított ki. Az olaszországi Dante-pályázatra küldött lapja három városban is látható volt. Dr. Soós Imre nevére készített Van Gogh lapjai Hollandiában szerepeltek. 2000-ben a Vinci-ben megrendezett Leonardo pályázatra küldött pályázati lapját állították ki. A sok szereplés miatt Lengyelország szinte hazai pályának számít nála, így Ostrów Wielkopolskiban meghirdetett grafikai biennálé rendszeres résztvevője. Szintén több alkalommal szerepelt 2001 és 2013 között a Fa- és Linómetszetű Ex Librisek Seregszemlájén Katowicében, ahol két alkalom-

mal díjat is kapott. 2008-ban Łódźban a Nemzetközi Kisgrafikai Biennálén, 2012-ben pedig a gliwicei nemzetközi ex libris pályázaton szerepel grafikáival. Szintén ebben az évben környezetvédelmi témában megrendezett belorusz kisgrafikai kiállítás résztvevője.

A FISAE kongresszusokra ismét küld pályázati lapokat, így szerepel például Isztambulban 2010-ben. Ahhoz, hogy nemzetközi szinten is keressék és jegyezzék könyvjegyeit, nagyban hozzájárult dr. Gian Carlo Torre méltatása, ami a 2000-ben Mota Miranda által megjelentetett Kortárs Ex Libris Művészet Enciklopédia 28. kötetében olvasható.

Könyvművészeti kiállításokra is többször küldött nyomtatásokat, amelyek közül kettőt emelhetünk ki. Az egyik 1975-ben dr. Szij Rezső szervezésében Moszkvában rendezett tárlat, amelyen 14 grafikai lappal vett részt. Másodikként az 1999-es Frankfurter Könyvvásárt említhetjük.

Egyéni kiállításait 1964-től kezdődően az alábbi lista tartalmazza:

1964 – Fiala Művészek Klubja, 1966 – Stúdió'66 – Ernst Múzeum. Ez utóbbit jelentősége miatt több mint negyven év múlva ugyanott újra megrendezték.

1968 – Budapest, Fővárosi Művelődési Ház, Művelődési Ház – Nagymaros, 1971 – TV Galéria, 1974 – Báthori István Múzeum – Nyírbátor, Ságvári Endre Művelődési Ház – Pécs, Frederikshavn (DK), 1977 – Ferencvárosi Pincetárlat, 1978 – Eötvös Károly Megyei Könyvtár – Veszprém, Jókai Mór Városi Könyvtár – Pápa.

1979 – Medgyessy Terem – Hódmezővásárhely, 1981 – Csók István Galéria, 1984 – Építők Műszaki Klubja, Duna Galéria, 1993 – Pataky István Művelődési Központ, Lukas Krankenhaus – Bűhne (D), 1994 – Pataky István Művelődési Központ, 1996

– Művelődési Ház – Budafok-Tétény, 2012 – Békásmegyeri Szabó Ervin Könyvtár, 2013 – Szentendre, MAOE Országos Kiállítás

Kollektív tárlatokon nemcsak grafikai művekkel jelentkezik, hanem egyedi alkotásait is bemutatja, amelyek egy része művésztelepeken készült.

1963 és 1979 között részt vett a miskolci Hermann Ottó Múzeumban megrendezett Országos Grafikai Biennálékon. Hasonlóképpen rendszeres résztvevője a Szegedi Nyári Tárlatoknak, Vásárhelyi Őszi Tárlatoknak, Hatvani Tájékp-, Portré Biennáléknak és a Keresztény Művészeti Tárlatoknak. Négy-szer vett részt a Kecskeméten rendezett Keresztény Ikonográfiai Kiállításokon. Groteszk elnevezésű kiállításokon és a Debreceni Nyári Tárlatokon háromszor vett részt.

Kőhegyi Gyula rézkarca, C3/C5, Op. 103, (1973), 115×85

1962 – 9. Magyar Képzőművészeti Kiállítás – Műcsarnok, 1964 – Stúdió '64 – Ernst Múzeum, 1971 – 1. Balatoni Kisgrafikai Biennálé – Balaton Múzeum – Keszthely, 1973 – A Károlyi Mihály Alapítvány Magyar Képzőművészeinek kiállítása – Károlyi Palota, 1984 – Országos Képzőművészeti Kiállítás '84 – Műcsarnok, 1985 – Biblia a mai magyar művészetben című kiállítás Amszterdamban, 1992 – Kortársaink – Dorogi Galéria.

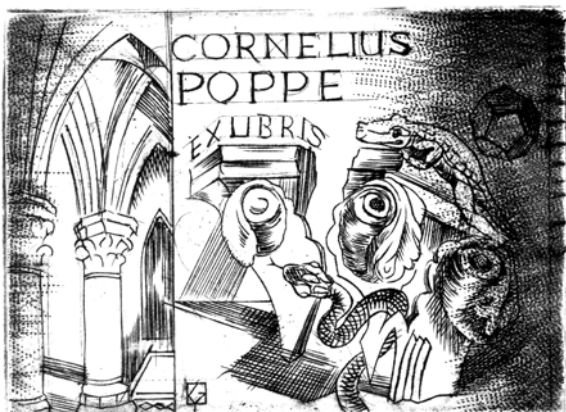
Kőhegyi Gyula
rézkarca, C3, Op. 42
(1969), 33×33

Különlegességnek számítottak a „Művészileg ellenőrizve” című tárlatok, amelyek az Első Magyar Látványtár Alapítvány Kiállításaként kerültek megrendezésre a Stúdió Galériában 1994 és 1998 között.

1994–2004 – Kisgrafika – a Grafikusművészek Szövetségének kiállításán hét alkalommal – Újpest Galéria, 1994 – Hídegtű Országos Kiállítás – Vigadó Galéria, Országos Színes-nyomat Grafikai Kiállítás a szekszárdi Művészetek Házában, 1997 – Magyar Szalon '97 Műcsarnok. 2005, Stuttgart, Magyar Rézkarcolók és Litográfusok Egyesülete.

Művei megtalálhatók magán- és közgyűjteményekben. A hetvenes-nyolcvanas években a Koller Galéria, illetve a Képcsarnok révén kerültek magángyűjtők tulajdonába nyomatai, később pedig a Magyar Nemzeti Galériának a grafikai gyűjteményébe is bekerültek lapjai. Díjazottja számos itthoni és nemzetközi kiállításnak, ezek közül a fontosabbak a következők:

- 1971 – 1. Balatoni Kisgrafikai Biennálé (II. díj)
- 1996 – Millecentenáriumi Kisgrafika Pályázat különdíja
- 2001 – Katowicei ex libris pályázat (Paweł Steller fametszetdíj)
- 2002 – Magyar Művészetért Alapítvány és Art 9 művészeti díj
- 2004 – Katowicei ex libris pályázat (Paweł Steller fametszetdíj)
- 2011 – Kőbányai Képző- és Iparművészeti Biennálé nagydíjasa

Kőhegyi Gyula rézmetszete, C2, Op. 151, (1998), 55×75

A közelmúlt eseményei közül feltétlenül meg kell említenünk az aranydiploma kézhezvételét a Magyar Képzőművészeti egyetemen, amihez szívből gratulálunk! Ezt azzal a születésnapj jókívánsággal toldjuk meg, hogy a gyémántdiploma átvételkor is hasonló alkotókedvvel és erővel készítse grafikáit mindannyiunk örömére!

Ürmös Péter

A MAGYAR EX LIBRIS SZAKIRODALOM ÓRIÁSA, GALAMBOS FERENC (1910–1988)

A cikk a KBK 2013. október 2-ai összejövetelén Vasné Tóth Kornélia: Galambos Ferenc, a szakíró és ex libris gyűjtő címmel tartott vetített képes előadásának rövidített változata.

1988. szeptember 13-án, 25 éve hunyt el Galambos Ferenc (1910–1988, eredeti nevén Gruber Ferenc) jogtanácsos, irodalomtörténész, bibliográfus, a Kisgrafika Barátok Köre egyik alapító tagja, a Kisgrafika Értesítő (majd annak jogutódja, a Kisgrafika) szerkesztője, a magyar ex libris szakirodalom óriása. A Könyvtáros folyóirat két állandó rovatának – „Könyvtárosok és bibliográfusok”, „A Könyvtáros galériája” – egyik leggyakoribb munkatársa volt.

Több száz művészettörténeti publikációt írt hazai és külföldi (olasz, spanyol, portugál, dán, holland) lapokban. Számos albumhoz írt bevezetőt, művészletrajzot, kiállítási katalógusokhoz ismertetőt. 1961-ben védetté nyilvánított kb. 16 ezres könyvtárában számos bibliofil ritkaságot őrzött, főként bibliográfiai, könyvtár-tudományi, szociológiai, irodalom- és művészettörténeti tárgyú könyveket és folyóiratokat gyűjtött. „Könyvtáram nemcsak gyűjtőszendélyemet tükrözi, hanem nélkülözhetetlen segédanyag is munkámhoz” – vallotta.

A könyvtárában található kéziratok magyar hírességek, írók, költők stb. levelezésébe, egy-egy írásába nyújtanak betekintést, pl. Ambrus Zoltán (1861–1932) író, kritikus, műfordító; Berczik Árpád (1842–1919) magyar novellista, színműíró; Baróti Szabó Dávid (1739–1819) költő és nyelvújító, paptanár; Arany János (1817–1882) költő; Batsányi János (1763–1845) költő; Berda József (1902–1966) költő; Emőd Tamás (1888–1938) költő, újságíró,ínházigazgató; Füst Milán (1888–1967) író, költő, drámaíró, esztéta; Illyés Gyula (1902–1983) költő, író, drámaíró, műfordító; József Attila (1905–1937) költő; Juhász Gyula (1883–1937) költő stb.

Galambos Ferenc jelentékeny irodalomtörténeti és könyvészeti munkásságot fejtett ki, irodalomtörténeti tanulmányokat írt, bibliográfusi munkát végzett, foglalkozott régi folyóiratok, újságok repertóriumainak elkészítésével. Élete végéig ötvennél több bibliográfiát készített. Legjelentősebb munkája a Nyugat repertóriumja volt. Ezt követte az Irodalomtörténet, az Irodalomtörténeti Közlemények, a Magyar Könyvszemle, a Könyvtári Szemle, a Múzeumi és Könyvtári

Drahos István fametszete,
X2 (1965), 83×50

Értesítő repertórium. Az OSZK Gyarapítási Osztálya 1959-ben megvásárolta Galambos Ferentől az általa készített, kéziratot folyóiratmutatókat (Magyar Könyvszemle, Kisebb könyvészeti folyóiratok, Irodalomtörténeti Közlemények, Irodalomtörténet, Szép Szó, Kassák Lajos folyóiratai, Kisebb felvidéki folyóiratok I-II., Válasz, Kalangya). Nagy hetilapokat is feldogozott: A Hét, Magyar Génius, Új Idők, Vasárnap Újság. Személyi bibliográfiái közül kiemelkedik Herman Ottó, Takáts Sándor, Károlyi Mihály műveinek jegyzéke, a tematikus bibliográfiák közül pedig A magyar reklámirodalom bibliográfiája, A magyar ex libris irodalom bibliográfiája. Pályáján kiemelkedő támogatója volt Köves Béla, aki lektorként állt mellette. Az Országos Széchényi Könyvtár bibliográfusai közül sokat konzultált Kozocsa Sándorral. Bibliográfiai munkásságával a tudományos kutatást kívánta elősegíteni, közben hatalmas szakműveltségre téve szert.

Szépirodalommal is foglalkozott, verseket írt. Költészeti munkásságába nyújt betekintést az a kis kötet, mely neje, Galambos Ferencné Perjési Ilona (1912–1972) számára írt szerelmes verseket és létverseket tartalmaz Aranyvirág címmel (1936). Felesége halála után ugyancsak hozzá írta az Asszonyirató (1972) című kötet verseit, mely több emlék ex libris kíséretében került kiadásra, ezek Andruskó Károly, Bordás Ferenc, Gražina Didelytė, Diskay Lenke, Fery Antal, Gyarmati Lea, Kónya Sándor, Menyhárt József, Póka György, Reich Károly, Stettner Béla alkotásai.

Ex libris irányú munkássága egyik csúcspontjának tekinthető, hogy 1920–70-ig terjedően összeállította *A magyar ex libris irodalom bibliográfiáját*. Ennek magyar változata a Nemzetközi Könyvév és a XIV. Helsingöri Ex libris Kongresszus alkalmából a Heves Megyei Könyvtár füzetek sorozatban, Egerben került kiadásra 1972-ben, Ebergényi Tibor könyvtárigazgató bevezetésével. Német változata a *dán Klaus Rödel* által már 4 évvel előbb, 1968-ban kiadásra került, 50 példányban, Bibliografii ever ungarsk ex libris litteratur címmel. Jelentősége abban áll, hogy a kisebb hazai kezdemények után (Fitz József cikke a Könyvtári Szemle 1934/35. évi számában, Soó Rezső írása a Magyar Ex libris 1935/1. számában) átfogóan összegzi, rendszerezi a magyar ex libris művészet irodalmát. Ex libris vonatkozású személyi bibliográfiát egyébként Galambos már korábban is készített, pl. *Arady Kálmán ex libris irodalmi munkásságáról* (Kisgraf. Ért. 1965. ápr., 158–159). Az átfogó ex libris bibliográfia időhatára 1920–1970, tematikailag pedig nemcsak az ex libris, hanem tágabb körűen a kisgrafikák, alkalmi lapok irodalmáról is szó van a műben. A bibliográfia főbb szerkezeti egységei: *I. Bibliográfiák; II. Az ex librisről* (cikkek különféle helyi és országos lapokban); *III. Ex libris és kisgrafika mappák; IV. A magyar ex*

libris és kisgrafika története (1. Általános rész; 2. Művészek); *V. Ex libris és kisgrafika kiállítások* (1. Hazai kiállítások – a. Általános rész, b. Egyes kiállítások év szerint; 2. Külföldi kiállítások); *VI. Kongresszusok (1957-1970); VII. Egyesületek* (1. Hazai egyesületek, 2. Külföldi egyesületek).

A bibliográfia a szerző, Galambos Ferenc 189 művészeti tárgyu, a sokszorosítható kisgrafikával összefüggő írását sorolja fel. Ezen írások nagy része a Kisgrafika folyóiratban jelent meg.

Nem véletlen, hiszen Galambos 13 éven át, 1962-től 1976-ig volt a Kisgrafika Értesítő (később Kisgrafika) folyóirat szerkesztője. Ebbéli munkásságáról 1976-ban rossz egészségi állapotára hivatkozva mondott le. Cikkei főbb típusai, példakal: Az *ex libris gyűjtéssel* foglalkozó elméleti írás, pl. Egy és más az ex libris gyűjtésről (Kisgrafika Értesítő, 1963. május, 33–35). *Átfogó történeti bemutatás, magyar és külföldi vonatkozásban is*: A Szent György céh és a magyar exlibris gyűjtés 1909–1923 (Kisgraf. Ért. 1964. dec., 128–133), A lengyel exlibris-élet legutóbbi két évtizede (Kisgraf. Ért. 1964. aug., 110–114). *Magyar és külföldi grafikusok bemutatása*: Nagy Arisztid (Kisgraf. Ért. 1968. aug., 489–491), Tempinszky István (Kisgraf. Ért. 1969. aug., 577–581), Paul Ambur (Kisgraf. Ért. 1963. dec., 61–62). *Kiállítási beszámoló hazánkban és külföldön*: II. Miskolci grafikai biennálé Miskolc 1963 (Kisgraf. Ért. 1964. ápr., 90–92), Ex libris kiállítás Tarnóiban (Kisgraf. Ért. 1964. ápr., 77). *Kongresszusi beszámoló*: A párizsi Ex libris világkongresszus (Kisgraf. Ért. 1962. okt., 2–3), Magyarok a X. krakkói Nemzetközi Ex libris kongresszuson (1964., Kisgraf. Ért. 1964. dec., 122–123). *Rezümé, könyvismertető*: Könyv Gáborjáni Szabó Kálmánról (Kisgraf. Ért. 1964. ápr., 101); Lengyel ex libris bibliográfia (Kisgraf. Ért. 1963. máj., 35). *Nekrológ*: Arady Kálmán (Kisgraf. Ért. 1965. ápr., 154–157), Lyka Károly (Kisgraf. Ért. 1965. aug., 186–187).

Ezek mellett a *Hírek* rovat állandó írója, szerkesztője volt, kiemelt figyelmet fordítva a magyarokról szóló nemzetközi híradásokra (Hírünk a világban). Cikkeit néha Galambosnak, vagy G. F. monogrammal írta alá, máskor a –bos rövidítést használta.

A KBK 10 éves jubileumi évkönyvében többek között *Drahos Istvánról*, *Gara Arnoldról*, *Fery*

Drahos István fametszete,
X2, Op. 704 (1967), 50×37

Drahos István fametszete,
X2, Op. 665 (1967), 75×52

zata a Nemzetközi Könyvév és a XIV. Helsingöri Ex libris Kongresszus alkalmából a Heves Megyei Könyvtár füzetek sorozatban, Egerben került kiadásra 1972-ben, Ebergényi Tibor könyvtárigazgató bevezetésével. Német változata a *dán Klaus Rödel* által már 4 évvel előbb, 1968-ban kiadásra került, 50 példányban, Bibliografii ever ungarsk ex libris litteratur címmel. Jelentősége abban áll, hogy a kisebb hazai kezdemények után (Fitz József cikke a Könyvtári Szemle 1934/35. évi számában, Soó Rezső írása a Magyar Ex libris 1935/1. számában) átfogóan összegzi, rendszerezi a magyar ex libris művészet irodalmát. Ex libris vonatkozású személyi bibliográfiát egyébként Galambos már korábban is készített, pl. *Arady Kálmán ex libris irodalmi munkásságáról* (Kisgraf. Ért. 1965. ápr., 158–159). Az átfogó ex libris bibliográfia időhatára 1920–1970, tematikailag pedig nemcsak az ex libris, hanem tágabb körűen a kisgrafikák, alkalmi lapok irodalmáról is szó van a műben. A bibliográfia főbb szerkezeti egységei: *I. Bibliográfiák; II. Az ex librisről* (cikkek különféle helyi és országos lapokban); *III. Ex libris és kisgrafika mappák; IV. A magyar ex*

Nagy László Lázár fametszete,
X2, Op. 177 (1974), 90×55

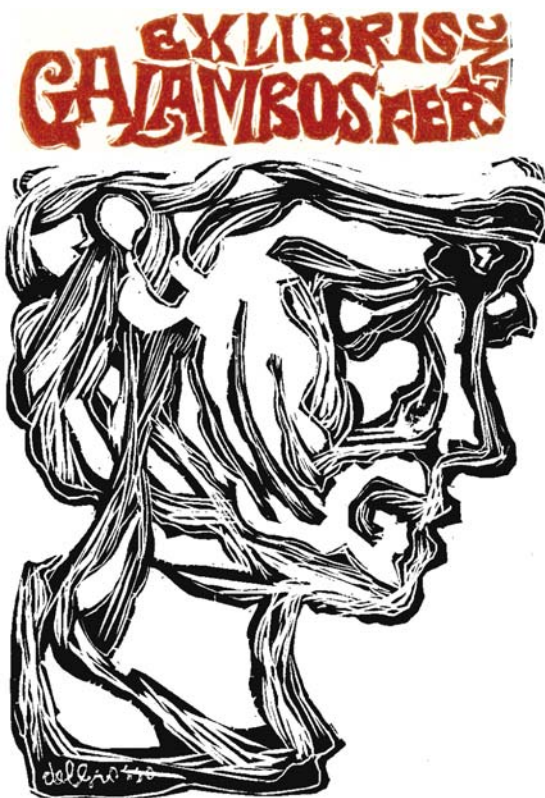
Antalról, Kopasz Mártáról, Nagy Árpádról, Perei Zoltánról, Vadász Endréről jelent meg írása (A Kisgrafika Barátok Köre jubileumi évkönyve 1959–1969, Bp., 1969). Két cikke a Magyar Könyvszemle különnyomataként is napvilágot látott: *A magyar exlibris legutóbbi húsz éve* (Magyar Könyvszemle, 1965/3. sz.), *A budapesti XIII. Nemzetközi Ex libris Kongresszus* (Magyar Könyvszemle, 1971/2–3. sz.).

A kisgrafika, ex libris téma népszerűsítésére a magyar mellett írásai jelentek meg olasz, spanyol, dán, portugál, holland folyóiratokban is. Például *Nagy Árpádról* a dán Nordisk Exlibris Tidsskift 1957. és 1959. évi számaiban szerepeltek cikkei: Árpád Nagy. En ungarsk exlibriskunstner, illetve Árpád Nagy (1894–1959) címmel. *Rákóczy Ferencről* a Nordisk Exlibris Tidsskift 1966/4. számában: Ferenc Rákóczy. En ungarsk exlibriskunstner címmel írt, mely műve magyarul a Kisgrafika Értesítő 1969. áprilisi számában is napvilágot látott: Rákóczy Ferenc. Egy fiatal magyar ex libris-művészről címmel. *Bordás Ferencről* Ferenc Bordas, Exlibris og lejlighedsgrafik (Bordás Ferenc, Ex libris és alkalmi grafika) címmel 1978-ban jelentetett meg kiadványt dánul (Exlibristen, Frederikshavn, Klaus Rödel). Ez dán, német, angol, francia nyelvű életrajzi bevezetőt, és a művész 18 grafikáját tartalmazza.

Nagy szerepe volt az 1960-as években az Országos Széchényi Könyvtárban Bély Pál által rendezett ex libris kiállítások megvalósításában, katalógusok összeállításában, pl. Magyar írók, művészek és tudósok ex libriseinek kiállítása (1964), Fery Antal ex libris kiállítása (1965), Mai észt ex libris (1965), Diskay Lenke ex libris kiállítása (1966), A szovjet ex libris 50 éve (1917–1967) stb. Ezek mellett számos budapesti és vidéki ex libris és kisgrafikai kiállításról tudósított cikkeiben: pl. KBK kiállítás (Dürer Terem, 1965), Mai lengyel ex libris (Lengyel Kultúra Háza, 1966), Intergraphik 67' (Műcsarnok, 1967), Gácsi Mihály grafikái és ex librisei (Dürer Terem, 1967), Mai magyar grafika (Magyar Nemzeti Galéria, 1968) stb.

Nagy munkabírását igazolja, hogy mindezen munkákat főhivatású jogtanácsosi állása mellett végezte. Életfilozófiája szerint „az embert a munka élteti, ez ad értelmet az életnek”.

Kisgrafikai (ex libris és alkalmi grafika) gyűjteménye kb. 50 ezer darabot számlál(t). Nagy cse-reanyaggal és a témában komoly szakirodalmi anyaggal rendelkezett. Kiterjedt levelezést folytatott Eu-

Amleto del Grosso (I) fametszete, X2/2 (1966), 106×75

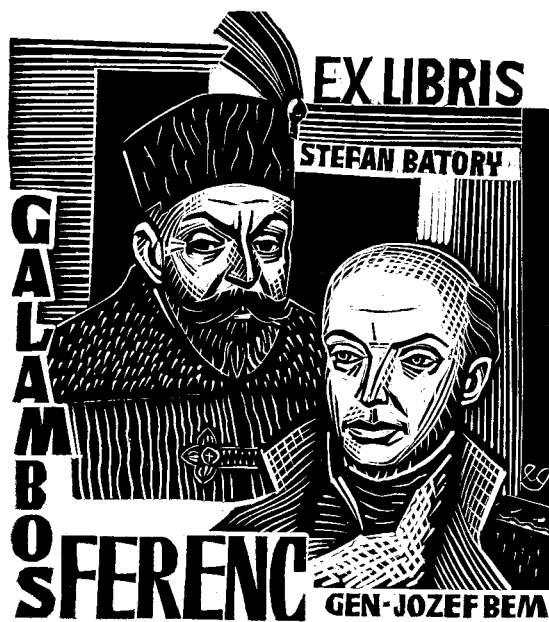
Béla grafikái). Utóbbi alkalomra Andruskó Károly grafikus külön minikönyvet is készített a számára, minilibrisekkel, Galambos Ferenc 70 éves címmel.

A magyar származású alkotók közül Andruskó Károly, Bordás Ferenc, Drahos István, Fery Antal, Kónya Sándor, Menyhárt József, Nagy Arisztid, Nagy Árpád, Nagy Árpád Dániel, Perei Zoltán, Póka György, Stettner Béla, Takács Dezső, Varga Mátyás, Varga Nándor Lajos, Várkonyi Károly stb. műveivel találkozhatunk a gyűjteményben. Kiemelkedő Perei Zoltán az aradi vértanúk emlékére készített, Galambos nevére szóló portré ex libris sorozata. Drahos István több újévi köszöntő lapot készített Galambos Ferenc és családja számára. Az alkotók közt szerepelnek lengyel, orosz, lett, olasz, észt és

német grafikusok is: B. J. Tomecki, J. Szuszkiewicz, E. Grabowski, K. Kozlovskij, G. Ratner, P. Uptis, E., A. del Grosso, E. Okas, F. Kühn stb.

Mindezen ex librisekből az örökös, Gácsi Kornélia jóvoltából 2013 folyamán 500 darabos ajándékban részesülhetett az Országos Széchényi Könyvtár Plakát- és Kisnyomtatványtára, egyúttal a gyűjteményt felmérő szakemberek betekintést nyerhettek a neves gyűjtő könyv-, kézirat-, és kisgrafikai hagyatékába is egykori lakásán, a Budapest, Wesselényi u. 30. alatt. Köszönet a nemes célú ajándékozásért, mely anyag méltó módon állít emléket a magyar ex libris szakirodalom óriásá, Galambos Ferenc gyűjtői tevékenységének!

Vasné Tóth Kornélia

Edward Grabowski (PL) fametszete, X2 (1965), 80×72

KERÉKGYÁRTÓ LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

az Erdély Művészetéért Alapítvány E-Galériájában

Kerékgyártó László művészete több síkon bontakozott ki, s hogy ez így történt, ebben nagyváradi mestereinek jelentős szerepe volt. Kristófi János festőművész és tanár a piktúra rejtelmeibe vezette be, Mottl Román grafikus művésztanárnak a

Vonásaid toronyba,
hídba hajlítom.
Arcod palettámon
kítapogatom.
IN MEMORIAM VÁRAD,
minden gondolatom.

2007 Földanya hava

Kerékgyártó László grafikája,
CAD, 67×52

grafika formanyelvének megismerését köszönheti, Kis Elek festő és textilművész pedig a formatervezést és tárgyművészetet tanította. Katonakorából Molnár Dénes, Baász Imre és Gelu Pateanu barátságát őrzi, ő révükön tovább gazdagodott a látáskultúrája. Mindezek a találkozások és az irányok kijelölték a későbbi művészi tevékenységi körének főbb vonulatait. Kereste a művészi önkifejezés lehetőségeit, és ahogy megtapasztalta a műfaji kötöttségeket, megpróbált ezeken a határokon túllépni. A műfaji keretek feszegetése mellett messzemenőig tiszteltben tartja a piktúra évszázados szabályait, viszont a tárgykultúrájában a legextrémebb megoldásoktól sem idegenkedik. Grafikai munkásságára is ez a kettősség a jellemző, ahogy a klasszikus metszőtechnikák elsajátításától eljutott a számítógépes megoldásokig. Megállapíthatjuk, hogy mindegyik műfaj megtermékenyítő erővel hatott a másik szakterületre, így a párhuzamosan és egyidejűleg egymás mellett gyakorolt művészeti ágakban mindig újabb eredményeket ért el. Mindezekhez pedig töretlen kísérletező kedv társul, ami garanciája a további munkásságának.

Művészetében a *festészet* az igazán attraktív és domináns ágazat. A koloritás problémakörében a harmónia keresése egyfajta vezérelvként jelenik meg. Ezt kezdetben a monokróm színvilágban találta meg, majd a színes szürkék között egyre több telítettebb szín kontrasztja nyújt olyan élményt, mint amikor a nagyvárosi vagy kisvárosi háztömbök tövében hasad a hajnal, és a reggeli párában, ködben rendet vágnak az első fénysugarak. Mindez jó természet-megfigyelő készséggel párosul. Így születtek a hazai bihari tájat, a szovátai sóvidéket és a nagyváradi emlékeket feldolgozó kompozíciói. A vár motívumának egy-egy feldolgozása elmaradhatatlanul szerepel mindegyik kiállításán. Nemritkán szójátékkal megadott cím kölcsönöz többlettartalmat a képnek, ahogy például a Nagyvárad-vár címében is szerepel; nem mindegy, hogy igeként, vagy főnévként értelmezzük az utolsó szótagot. Ehhez a témakörhöz kapcsolódik a nagyváradi születésű „Pázmány Péter emlékezete” és a „Bethlen Gábor kora” című festménye. Szent László alakját ábrázoló kompozíció jelképes erejű képpé nemesült, akár egy triptichon középső képe is lehetne.

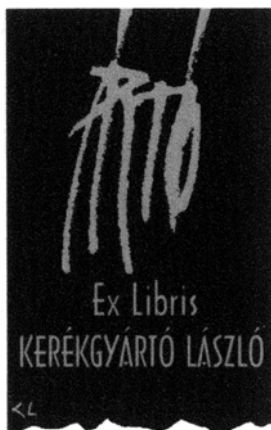

Kerékgyártó László grafikája, CAD (2012), 116×70

A látszólag egyszerű csendéletek is továbbgondolkodásra serkentenek, a művésztől nem áll távol a szimbolikus megoldások keresése és alkalmazása, amelyek nemegyszer elvezetnek minket a magyarság megmaradásának sajnálatosan permanens és aktuális problémaköréhez. A „Kód” című festményén a magyar címeres téglára rakott könyvek megkoronázva a racka koponyával szimbolikájukkal is ezt példázzák.

A festményeit nemegyszer motiválja olyan hangulati elem vagy érzés, amely a mindennapi élet velejárója, alkotásait nevezhetjük megfestett érzéseknek is, amelyre a címválasztásban sokszor közvetlen utalás is történik. Visszatérve még egy mondat erejéig a kolorításra: a szándékosan visszafogott színek általános értelemben a Kárpát-medencei magyarság fájdalmait hordozzák, de a felsejülő élénkebb színek a reményteljes várakozásnak is hangot adnak.

Második körbe tartoznak az általam *Tárgyképzetek*-nek nevezett alkotások. A művész fantáziáját mindig lendületbe hozzák azok a megtalált tárgyak, amelyek eredeti funkciójukat elvesztve még őrzik az egykori alkotójuk szerinti esztétikumot, ezt pedig ő minden tekintetben megőrzendőnek tartja. Ezekhez a tárgyakhoz újabbakat társít, hogy további asszociációs folyamatot indítson el a nézőben. Művészeti szakkifejezéssel élve az object vagy objet trouve területén is újabb különleges alkotásokkal gazdagítja életművét, ezeket időről időre bemutatja a kiállításain. Szerencsés módon egészíti ki ezeket a „tárgy-képzetek” a mozgás és hangeffektusok társításával, ami a mai intermedialis világunk nélkülözhetetlen velejárója. Talán ez egy újabb felfedezendő műfajt jelent

Kerékgyártó László
grafikája, CAD, 56×35

számára. Mindenesetre műtermében több motorikusan mozgott műtárgy várja a videó-installációs feldolgozást.

Munkásságának harmadik területe a *grafika*, amelynek egy különleges ága a könyvjegyművészet, vagy az ex librisek világa. Itt harmóniába kell rendezni a szöveget a kívánt vagy választott motívummal, amely különleges felkészültséget igényel. Ebben is új utakat keres, amely megfelel korunk újabb kihívásainak is egyúttal, ez pedig a számítógépes grafika; holt a metszetek műfajában is biztonsággal mozog. Az ötletet gyors ceruzavázlattal veti papírra, ami majd a számítógép segítségével kap színeket, feliratokat és nyer végső formát. Közeli másfél évtizede szerepel már rendszeresen kisgrafikáival a Kisgrafika Barátok Körének egyesületi kiállításain. Lapjai magán- és közgyűjtemények megbecsült darabjaivá váltak. Több külföldi pályázaton sikerrel szerepelt, így a legutóbbi finnországi FISAE kongresszuson, ami a könyvjegyművészet legrangosabb fóruma. Az ex librisek mellett egy másik nagy egységet jelent az Erdélyországot idéző, úgynevezett „memorial” grafikák. Nem kimondottan emléklapok, de minden vonatkozásukban emléket állítanak a szeretett szülőföldnek, minden utalásukkal ahhoz kötődnek. Sok esetben ezek a pár négyzetcentiméternyi grafikák mondanivalójuk jelentőségében *túlszárnyalják* az óriás-poszterek hatását. Gondolok itt az Erdély fekete napjait évszámokkal és helységnevekkel felsoroló képre. Az események utalnak a román testvérnéppel történt azon találkozásokra, melyek minden esetben megszámlálhatatlan magyar véráldozatot követeltek.

A műfaji áthatások egyik szép példája, ahogy a könyvjegyeket – mintegy megdicsőítve azokat – talapzatra emelte és megalkotott egy forgatható „Kisgrafika tornyot”.

Végezetül, de nem utolsó sorban megköszönve az Erdély Galéria vezetőségének, személy szerint Kulcsár Editnek és Cserniczky Mária szakavatott rendezését, a kiállítást megnyitom!

(A 2013. október 1-jén elhangzott megnyitó szerkesztett szövege.)

Ürmös Péter

Nagy László Lázár fametszete, X2, Op. 96 (1972), 90×70

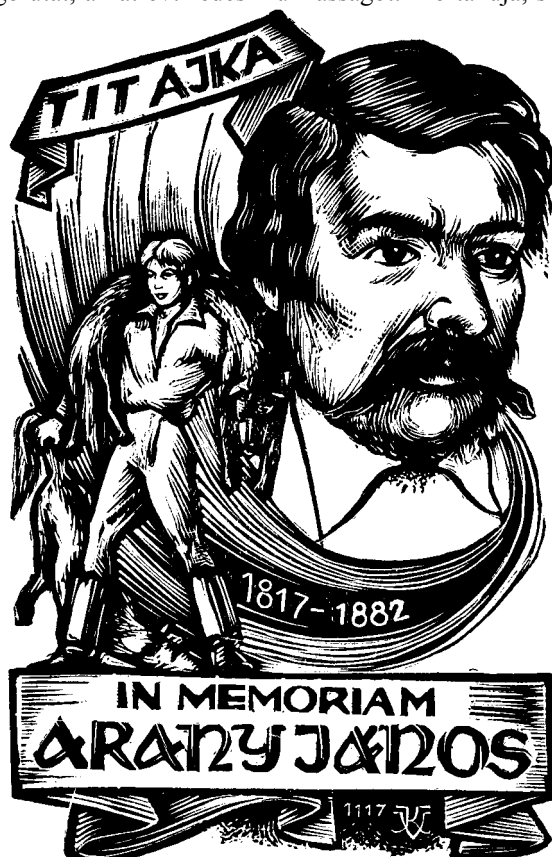
VÁRKONYI KÁROLY CENTENÁRIUMI KIÁLLÍTÁSA SZEGEDEN

Születésének centenáriuma alkalmából a család, a művészetét szeretők, tisztelők és a kollégák élete városában, Debrecenben rendeztek közel 400 alkotásából, ex libriseiből és kisgrafikáiból reprezentatív emlékkiállítást.

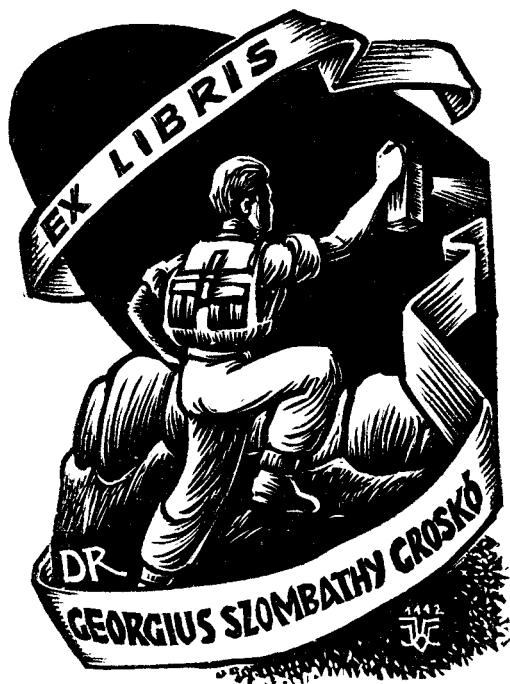
Másodízben Szegeden került a nagyközönség elé a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár és a szegedi Kisgrafika Barátok Köre közös rendezésében 2013. június 6-án. A könyvtár igazgató-helyettese, Sikaláné Sánta Ildikó köszöntötte a tárlatnyitót közönséget és elmondta, hogy a Somogyi Könyvtár örömmel ad kiállítási lehetőséget a műalkotásoknak.

Rácz Mária, a szegedi KBK csoport titkára köszöntötte Várkonyi Zsoltot, a művész fiát, az emlékkiállítás létrehozóját, és felkérte Tandi Lajost a kiállítás megnyitására. Tandi Lajos újságíró, a SZEGED főszerkesztője a grafikán belül az ex librisnek, a „könyvjegynek”, a kis méretben megfogalmazandó gondolatnak rajzi, esztétikai egységét emelte ki. Az emberi kultúra egész tárházát birtokolnia kell a művésznek. Teljesíteni kell a megrendelő kívánságát, és ötvöznie kell a művész világlátásával, esztétikai, technikai és kifejezési módjával megjelenő egyéni megformálásával. A megrendelő kívánsága a művész alkotásában jelenik meg tenyérnél kisebb remekműveként. Ezt a lényeglátó és miniatűr grafikai műfajt művelte Várkonyi Károly hat évtizeden át. Kiemelkedő rajztudása, összpontosító képessége, humora és drámai kifejező ereje a legjobbak közé emeli. Munkásságát egész Európában ismerik és gyűjtik a kisgrafika barátai – fejezte be megnyitó beszédét Tandi Lajos.

Életútja tanulságos, érdemes megismernünk a 20. századot átfogó utat, a hat évtizedes munkásságot. Élő tanúja, szerep-

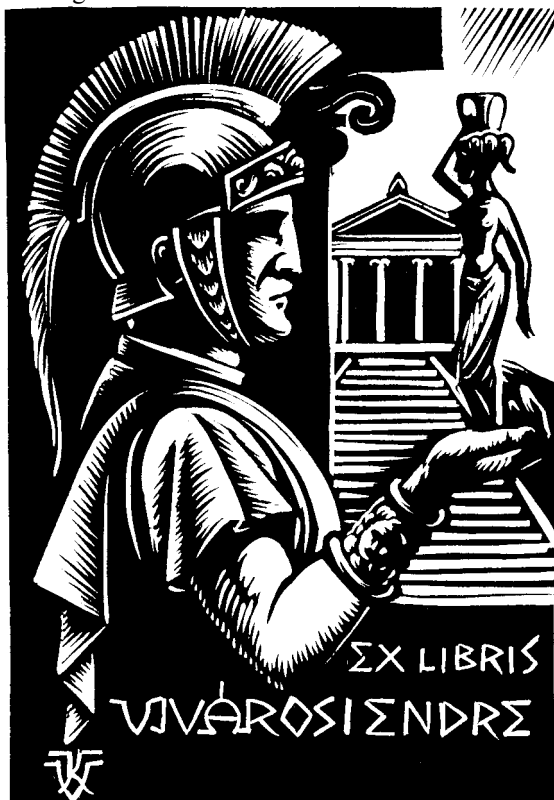
Várkonyi Károly fametszete, X2, Op. 1117 (1982), 110×70

Várkonyi Károly fametszete, X2, Op. 1112, 90×65

lője volt mindannak, amit ránk zúdított a 20. század. Életében művészete volt az a szilárd támpont, amely nem szegődött izmusok és divatok szolgálatába. Az olaszországi Arezzo városa díszpolgárrá választotta. Abaujszántón építtette fel a kis „várszerű”, legkedvesebb alkotó- és pihenőhelyét, a „Castellum Várkonyi”-t. Önzetlen segítségével, a településen végzett munkájáért 2000-ben díszpolgárságot kapott.

Debrecenben született 1913. december 31-én, édesapja a budapesti Népopera zenekarának fuvolaművésze volt. Édesanyja módos, debreceni polgárcsalád elsőszülöttje. Rajztehetségét már 10-13 éves korában felfedezték és szü-

Várkonyi Károly fametszete, X2, 105×72

Várkonyi Károly fametszete, X2, Op. 1066, 90×70

lei festőművészekkel (Ács Lipót, Bíró József) fejlesztették. Középiskolai tanulmányai befejezése után az Ipar-rajziskola grafikai osztályában Zombory-Moldován Béla grafikus tanítványa lett. Később Berlinben élő nagybátyja kivitte magához és Albert Reimann képzőművészeti iskolájába járatta. Egy Londonban kiírt emlémapályázaton II. díjat nyert. Rövid párizsi és olaszországi tartózkodás után hazajött és beiratkozott a budapesti Képzőművészeti Főiskolára. 1928-tól jelentek meg grafikai Budapestben és 1929-től kezdett fametszetekkel foglalkozni. Grafikai munkássága 1930 után erősödött meg, 1932-ben már 30 fölötti az ex librisek száma. Az addig jellemző tollrajz, a vonalas klisé után 1937-től egyre több a fametszet, váltakozva a többi technikával. A család romló anyagi helyzete miatt Debrecenbe ment, ott talált megélhetést. Merkantil grafikákat készített, álláshoz jutott és ezzel végleges letelepedéshez 1935-ben. Bekapcsolódott az akkor alakuló Ajtósi Dürer Céh munkájába, amely tömörítette a tehetséges grafikusművészeket

Várkonyi Károly fametszetei, X2, Op. 1079-1082, 4 db 35×40

(Soó Rezső, Gáborjáni Szabó Kálmán, Haranghy Jenő, Petry Béla, Vadász János és mások). 1936-ban megnősült. Végleges állást kap a Magyar Királyi Kultúrmérnöki Hivatalnál. A II. világháborúban 1942-ben a VI. Hadtest „törzséhez” kerül térképésznek, és 1946-ban tér haza amerikai fogságból. A politikai rendőrség rögtön „kimentte”, munkahelyén „B” listázták, mint „horthysta tisztet” és csak a szerencséjének köszönhetően kerülte el az internálást. A háborús évek, majd az

Várkonyi Károly rajza, P1, 115×75

„új rend” nem kedvezett a grafika művészetének, az esztétikai és a művészi igényt „kispolgári csökevénynek” minősítették. Grafikai művészetét a festészetre váltja. 1953-ban a „Dongó” c. satirikus hetilapot együtt szerkeszti Pálffy Józseffel és Obersovszky Gyulával, ekkor kap egy közös műtermet Móré Mihállyal. 1956 és 1963 között kevés ex librist, inkább illusztrációkat, karikatúrákat, képregényeket készít. 1957 után ismét elbocsátották, így óraadó a Vegyipari Technikumban, majd 1959 szeptemberétől tanári állást kapott a 109. sz. Iparitanuló Intézetnél. A személyét ért támadások nem szüntek meg, bíróságra járt, hogy ne vegyék el a műtermét, és ezek visszafogták művészi tevékenységét. 1963 után ismét gyarapodott (volt, hogy évente a 60-at is meghaladta) metszeteinek száma. Grafikai munkássága csúcspontja az 1968-as New York-i Avant Garde „Soha többé háborút!” c. pályázatán nyert III. díj. Ez a siker meghozta számára a külföldi grafikusok és a grafikát szerető közönség elismerését. Ezekben az években főleg külföldi megrendelőknek készített grafikát (1972-ben kiállítás volt Svájcban Józsa Jánossal). A nagy sikert követően 1972-ben meghívást kapott Helsingörbe, ahol a dán királynő művészeknek adott fogadásán megjelenhetett. Külön megtiszteltetés volt, hogy a királyi könyvtár számára, Margit királynő részére kétfajta ex librist készíthetett. Ezek az események és a művésztársak biztatása adott önbizalmat további alkotásainak elkészítéséhez. Kapcsolatban volt külföldön élő kollégáival, dr. Pokoly Lászlóval, dr. Lippóczy Miklóssal és Petry Bélával. Kellott a siker élménye az alkotásokhoz, mivel a festészettől elfordították az 1965-70-es évek közötti félreállítások. A 70-es években a pozitív szemléletében sokat segített a barátok, kollégák, művésztársak és az „Óbester” borozó „törzskupások” vidám közössége, akik átsegítették a holtponthoz. Sokat jelentett számára a felesége, aki biztos háttérrel és meghitt ott-hont teremtett számára.

Kevés festményt készített ahhoz képest, amit 70 éven keresztül alkotott. Miután Debrecenben igyekeztek megutáltatni a művészeti tevékenységét, csak családtagoknak, jó barátoknak festett ajándékba és ritkán rendelésre. Galériákba nem vitte festményeit és alkotótáborokban sem vett részt. Grafikus

művészetének nemzetközi elismertségét tartotta legfontosabbnak. A mellőzésekkel elveszett időt már nem tudta pótolni. Utolsó éveiben, amikor ujjának izületei nem bírták a vésőt tolni, visszatért a tollrajzokhoz és az ecsetet is kézbe vette, azonban ezeknek a festményeknek nagy részét már nem tudta befejezni. A társaságot igénylő művészt megviselte a barátok megfogyatkozása, és ez műveiben is fellelhető.

Életének legkeservesebb, legdrámaibb időszaka 1997-tel kezdődött. Súlyos válságot jelentett a 61 évi házasságban mellette álló, szeretett feleségének elvesztése októberben. Esti és éjszakai magányában egyetlen társa kedvenc „Cirmi” nevű cicája volt, akihez szólhatott. Nappal a családon kívül felkeresték barátok, művésztársak, vagy elsétált az „Incognito” borozóba egy-egy beszélgetésre, és időnként elvitték Szántóra, kedvenc „várába”. 1998-ban újabb csapás érte, Csilla lánya Kanadában elhunyt. A tragédia súlyos megpróbáltatást jelentett számára. Családja, barátai, tisztelői próbáltak segíteni, de az éjszakai magányt nem lehetett megszüntetni. Egészségi állapotára is ügyelni kellett, de egyedül akart maradni a lakásban (azt megengedte, hogy unokája az azonos telken lévő egy szobás lakásba költözzön és baj esetében segíteni tudjon).

2000-ben a „Grafikusművészek Ajtósi Dürer Egyesülete” megválasztotta korelnöknek.

Hosszas betegeskedés után 2001. július 13-án halt meg. Utolsó mondata: „vigyetek haza, mert még nagyon sok dolgom van!” Haláláról egy rövid megemlékezés sem jelent meg a debreceni sajtóban. Ecce homo.

Zenei József

HÍREK

PITTMAN-GYŰJTEMÉNY

A *Magyar Iparművészet* idei 5. számában Gál József szakíró terjedelmes írást közöl *A szombathelyi Pittmann-gyűjtemény* címmel. Bemutatja, hogy Pittmann Ildikó és László (1943-2006) hogyan indult el a gyűjtői pályán, s hosszú évtizedek következetes munkájuként hogyan alakították ki gyűjteményüket. (Nagyban hozzájárult ehhez, hogy Pittmann László kitanulta, magas színvonalon művelte a különféle grafikai sokszorosító eljárásokat és ismert művészekről kapott megrendeléseket metszeteik, rézkarcaik sokszorosításához.) A gyűjtemény mintegy 700 szabad grafikát tartalmazó részét Ildikó önálló kiadványban mutatta be. (Vö. részletesebben *Kisgrafika*, 2012. évi 3. sz.) Mint olvashatjuk, az igényesen válogatott kisgrafikai kollekciónak jelenleg 8927 lapot tartalmaz: 500-nál több lap Drahos Istvántól és Stettner Bélától, kétszáz fölött Perei Zoltántól, ifj. Feszt Lászlótól. Jelentős számú lap reprezentálja Karancsi Sándor, Kopasz Márta, Kass János, Deák Ferenc, id. Feszt László, Gácsi Mihály és mások munkásságát, valamint a szecessziós lapok alkotóit. 1600 cseh, több mint 500 japán és több mint 2000 egyéb külföldi lap gazdagítja a gyűjteményt. A család részére készült kisgrafikák száma jelenleg 148, alkotóik között számos külföldi is szerepel.

A gyűjtemény értékes darabjai – a grafikák mellett – „ezerdarabos egységben” 18-19. századi bibliák, imakönyvek, első kiadású verseskönyvek. A szombathelyi vonatkozású könyvek száma közel 500, közöttük Mikes Kelemen *Törökországi levelek* 1794-es első, magyarországi (szombathelyi) kiadása és egyéb ritkaságok, dedikált művek. A képeslapgyűjtemény érdekessége, hogy különféle tematikus (madonnák, órák, könyvtárak stb.) összeállításokat tartalmaz, legtöbbször – közel 2000 – szombathelyi vonatkozású. Különlegességnek számít a szintén helyi érdekű papírrégiségek (számlák, névjegyek, gázsajelentések, régi fotográfiák stb.) gyűjteménye.

A szerző külön hangsúlyozza a gyűjtemény (minden elismerésre méltó) közérdekű jellegét. A grafikákat számos önálló kiállításon láthatták az érdeklődők, az egyéb dokumentumok pedig a helytörténeti kutatók munkásságában hasznosulnak. A hazai műgyűjtés szempontjából fontos, adatgazdag, forrásértékű tanulmányt 10 illusztráció kíséri. (A.)

AZ EXLIBRISEK SORSA

Sokan azért rendelnek exlibrist, mert gyűjtők, és csereanyagnak tekintik a kis műveket. Egyre kevesebben ragasztják is bele a könyveikbe.

A művész a rendelésre vagy ajándékba készült dűcöt átadja a címzettnek és az általában eltűnik a szeme elől...

Évtizedekig dolgoztam a budapesti Olasz Nagykövetségen, sok olasz politikus tolmácsa voltam. Voltak közöttük kellemes emberek és kevésbé kellemesek, de sokat közülük őszintén érdekelt Magyarország és helyzete. Akikkel több alkalommal is dolgoztam, azokról otthon is meséltem a szüleimnek. Amikor Paolo Emilio Taviani (1912-2001), többszörös olasz miniszter és nagy Kolumbusz kutató nekem ajándékozta az egyik fő művét, a Papa egy kis exlibrist faragott a liguriai származású

politikusnak. (Hasonlóképpen készültek fametszetek – amint az látható a Fery-alkotásjegyzékből – Aldo Morónak és Giulio Andreottinak is, a politikusok megköszönték, Moro levele a szerencsi Zempléni Múzeumban látható, de a dűcök sorsát nem ismerem.)

Fery Antal fametszete, X2, Op. 899 (1973), 59×83

Most szereztem tudomást arról, hogy Paolo Emilio Taviani egyike volt azoknak, akik „rendeltetésének megfelelően” használták az exlibrist! Az idős politikus halála előtt, 2000. október 12-én (Amerika felfedezése napján!) adta át három-ezer kötetes, Kolumbuszal foglalkozó könyvtárát a genovai Biblioteca Berionak és mindegyik kötetben ott a Fery-exlibris!

A dolgról dr. Gian Carlo Torre úr értesített, és kérésére dr. Emanuela Ferro genovai könyvtáros kedvesen elküldte az illusztrációt is. Nagyon köszönöm ezt az érdekes és számomra rendkívül értékes információt!

Bánkiné Fery Vera

KIÁLLÍTÁS ÉS KÖNYVBEMUTATÓ SZEGEDEN

2013. október 14-én nyílt *Szabó András* (1951-) szegedi grafikus és festőművész, művészetpedagógus *Archívum* c. kiállítása. A tárlat egyszerre két helyszínen, a Szegedi Tudományegyetem Rektori Hivatal Átriumában (Szeged, Dugonics tér 13.), és a Szegedi Tudományegyetem József Attila Tanulmányi és Információs Központ Kiállítási terében (Szeged, Ady tér 10.) került megrendezésre. Mindkét helyen Horváth Péter író nyitotta meg a kiállítást, utóbbi helyszínen leleplezésre került egy Szabó András által készített emlékmű is. Ez a grafikus 26. önálló tárlata, mely – mint a cím is utal rá – a művészi összegzés szándékával született. A kiállítás október 26-áig volt megtekinthető.

2013. október 16-án került sor a szegedi Móra Ferenc Múzeumban *László Anna: Fohászkodás. Magyar költők istenes versei* című könyvének bemutatására. A művésznő e kötete negyedik abban a sorozatban, mely Juhász Gyula, Radnóti Miklós és Tóth Árpád verseihez készített illusztrációkat tartalmaz. Az alkotóval Marton Árpád újságíró beszélgetett, közreműködött Gömöri Krisztián színművész. Az albumban József Attila, Juhász Gyula, Ady Endre és Tóth Árpád tizenöt verse szerepel a hozzájuk készített grafikákkal, melyek közös témája: az Istenhez fohászkodás.

Vasné Tóth Kornélia

GONDOLATOK A KÖNYVTÁRBAN

A tavaszi nagy kiállítás után újra bemutatott gyűjteményéből néhány tablónyt az ajkai Kisgrafika Barátok Köre. *Gondolatok a könyvtárban* címmel a városi könyvtár polcainak oldalát használták arra, hogy újabb lapokkal hívják fel a figyelmet az ex librisre. Bábics Valéria, a Nagy László Városi Művelődési Központ Könyvtár és Múzeum vezetője elszavaltta Vörösmarty Mihály költeményét, majd Padné Szabó Mária megnyitotta a tárlatot. Értő közönség gyűlt össze, jórészt pedagógusok és könyvtárosok, de a könyvtárhasználók is kedves színlóként, kellemes és gyönyörködtető meglepetésként értékelték a látottakat.

Padné Szabó Mária

BUDAPESTTŐL CERTALDOIG

A Boccaccio emlékévé ex libris kiállításai

A 2013-as olasz-magyar kulturális évad bővelkedett rangos eseményekben és különleges kiállításokban. Ezek egyikét még áprilisban a XX. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál olasz standján láthatták az érdeklődők a Millenáris területén. Olaszország a könyvfesztivál díszvendégeként könyvbemutatókkal, író-olvasó találkozókkal és Giovanni Boccaccio születése 700. évfordulójának tiszteletére összeállított kiállítással várta a látogatókat. A Toszán Bibliofil Társaság 73 Olaszországban élő, főleg olasz művészt kért fel egy ex libris sorozat elkészítésére. Erre a felhívásra készített 104 alkotás révén megismerhettük Boccaccio életének helyszíneit, valamint a művei által ihletett illusztrációkat, amelyeket magyar-olasz feliratok magyaráltak. A kiállítás ismeretterjesztő jelleggel szemléltette az ex libris történetét és készítési technikáit. Az erre az alkalomra megjelentetett 168 oldalas katalógus tartalmazta az összes művet a megfelelő magyarázatokkal. (Il Boccaccio inciso – La vita e le opere – Gli ex libris di 73 artisti illustrano e narrano, 2013, Società Bibliografica Toscana) A kiadvány kurátoraként Gian Carlo Torre doktor felkérte az előszó és ajánlások írói között König Róbertet, Palásthy Lajost és Ürmös Pétert, hogy írásaikkal megfelelőképpen reprezentálják a magyar KBK Egyesületet. Ezt a nemes gesztust elfogadva sikerült egy rövid keresztmetszetét adni a hazai ex libris életnek, amely olaszul is olvasható a katalógus bevezetőjében. A könyvfesztivál befejeztével a Budapesti Olasz

Kulturális Intézet társszervezőként további egy hónapig adott otthont a kiállításnak. Ezt követően Olaszországban folytatta útját a vándorkiállítás, Pienza és Montepulciano városa után a certaldói Boccaccio-házban ért véget a jubileumi tárlat 2013 októberében. Számunkra nagy megtiszteltetést jelentett, hogy ez a kivételesen különleges kiállítás nálunk ünnepelte premierjét, és köszönettel tartozunk azért, hogy részesei lehettünk ennek a sikernek. Torre úr látogatásakor kapott kiadványaiból még további kettőről számolhatunk be a magyar vonatkozásai miatt. Szintén ez év áprilisában rendeztek egy repüléstörténeti és tematikájú ex libris tárlatot Fossanóban. Az ehhez szerkesztett katalógus kurátora szintén ő volt, amelyben Magyarországot Ürmös Péter és Vén Zoltán egy-egy rézkarca képviseli (Il volo illustrato – Sogni e realtà negli ex libris – 2013, Artenera Kiadó, 47 old.). A másikban az ex libris történetét tipográfiai és nyomdatechnikai szempontok szerint tárgyalja. A könyv nyomdai arculata az „inPressione” újság tördelési megoldásai szerint készült. A közel tíz társszerző írásaiból az ex libris kommunikáció múltját és jelenét, valamint a vélhető jövőjét ismerjük meg. Az illusztrációk között szintén találunk magyar alkotásokat, így Divéky József, Fery Antal, Haranghy Jenő, Conrad Gyula, Novák József és Ürmös Péter ex librisait. (Gian Carlo Torre – Giovanni Daprà: inPRIMERE l'idea, 239 old. Bozzi Multimedi@ Kiadó, 2010.)

- ü -

Nagy László Lázár ceglédi grafikusunk kedves neje,
Piroska, 2014. október 22-én,
hosszú betegség után elhunyt.
54 éven át volt hűséges társa a mindannyiunk által jól
ismert művésznak.

balról jobbra:

Bánkiné Fery Vera, J. C. Torre, Palásthy Lajos, Ürmös Péter

Nagy László Lázár fametszete, X2, Op. 315 (1979), 123×88

KÖNYVESPOLC

NUTIDENS EXLIBRISKUNSTNERE
KORTÁRS EX LIBRIS KÉSZÍTŐK
(A FREDERIKSHAVN KUNSTMUSEUM
KIADVÁNSOROZATA)

A nemzetközi szinten jelenleg működő nagyobb ex libris múzeumok: a dániai Frederikshavn Kunstmuseum og Exlibrissamling, az isztambuli IMOGA Grafikai és Ex Libris Múzeum, a belgiumi Sint-Niklaas Nemzetközi Ex Libris Centrum, az albairatei Ex libris Múzeum, az olasz Museo Exlibris Mediterraneo Ortonában, a bulgáriai Ex libris Központ, a lengyel malborki Vármúzeum, a cseh Exlibris Museum Chrudimban, a Pettenbachban működő osztrák Schrift-, Heimat- und Druckereimuseum Bartlhaus, a shanghai Fu Xian Zhai Ex libris-múzeum, a Könyvgyűjtők Nemzetközi Szövetsége Moszkvai Ex libris Múzeuma. Közülük a bemutatandó kiadványsorozat megjelentetője, a Frederikshavn Kunstmuseum a világ egyik legnagyobb ex libris anyagával rendelkezik.

Az ex libris múzeumok megalakulása, működtetése terén minden országban meghatározó szerepet töltenek be a helyi ex libris egyesületek. A dán ex libris társaság, a Dansk Exlibris Selskab 1941-ben alakult. Periodikája az évente négyszer megjelenő Nordisk Exlibris Tidsskrift. Jelenlegi központja az 1978-ban alakult Frederikshavn Kunstmuseum og Exlibrissamling, internetes elérhetősége: www.danskexlibrisselskab.dk.

A Frederikshavn Kunstmuseum legnagyobb gyűjteménye az ex libris állomány, mely kb. 500 000 eredeti ex librist tartalmaz, beleértve a királyi ház könyvjegyeit. Az adományozások közül kiemelkedik Helmer Fogedgaard 80 000 darabos ex libris gyűjteménye. Az állomány folyamatosan bővül, a londoni British Museuméval, ill. a Yale Egyetem (USA) anyagával vetekedhet. Klaus Witte vezetésével jelenleg folyik egy online adatbázis kiépítése is, országok, művészek, gyűjtők, technika, téma stb. szerint kereshető rendszerben (The digital Ex libris Museum, www.art-exlibris.net). 2011-2012 folyamán több mint 6 000 ex librist tettek online elérhetővé, mely munka 2013-ban is nagy ütemben folytatódik. Az állományban kiemelten szereplő grafikusok: Karl Georg Hirsch, Leo Bednarik, Jüri Arrak, Jurij Jakovenko, Bohdan Rutkowiak, Martin R. Baeyens stb. Magyar vonatkozásban az alkotók kö-

zül megemlíthető Vén Zoltán, Stettner Béla, Müller Árpád, Kertes-Kollmann Jenő, Damó István, Ürmös Péter, Andruskó Károly neve. Ők kiemelkedően sok ex librist alkottak Klaus Rödel, a Frederikshavn Kunstmuseum igazgatója, a dán ex libris társaság egyik vezetője nevére. A magyar grafikusok munkáit tekintve 2013-ban újabb gyarapodást jelentett e cikk írója nevére szóló könyvjegyek (Ex libris Vasné Tóth Kornélia) bekerülése, köztük a már említett Ürmös Péteren, Vén Zoltánon kívül Kerékgyártó László, Köhegyi Gyula, Imets László, Vecserka Zsolt, Imre Lajos, Tóth Rózsa, Varga Edit alkotásai.

A Frederikshavn Kunstmuseum rendszeres – tematikus és művészek szerinti – kiállításokkal népszerűsíti az ex libris műfaját. A tárlatok gyakran más külföldi múzeumokkal együttműködve valósulnak meg, hagyományá vált például, hogy a malborki Nemzetközi Ex libris Biennálé anyaga itt is kiállításra kerül.

A kiadványok közül kiemelkedik a Klaus Rödel szerkesztette sorozat, a *Bibliografi over europaeiske kunstneres*, melynek célja körkép nyújtása az európai ex libris művészetről. Ebben kötetenként kb. 100 művész szerepel, közel 1500 alkotás jegyzékszerű felsorolásával.

Ugyancsak a jelenkori ex libris művészet, a legkitűnőbb kortárs grafikusok nemzetközi szintű bemutatására vállalkozik a múzeum által megjelentetett *Kortárs ex libris készítőik (Nutidens exlibriskunstnere / Exlibriskunstler der Gegenwart / Contemporary Bookplate Artists)* c., dán–német–angol nyelvű sorozat. A füzeteszerű kiadványok olyan portré jellegű kiállításokhoz kapcsolódnak, melyek célja a kortárs ex libris művészek bemutatása, ezzel is ébren tartva az ex libris iránti érdeklődést, ill. ösztönözve a gyűjtőket arra, hogy saját névre szóló ex librist készíttessenek.

A sorozatban bemutatott grafikusok között cseh (B. Dvořaková-Kjulleněnová, Karel Beneš, Jan Černoš, Petr Hampl), lengyel (Piotr Gojowy, Zbigniew Józwick, Bohdan Rutkowiak), olasz (Lanfranco Lanari, Antonietta Viganone), orosz (Irina Yelagina, Ayrat Teregulov, Sergey Parfionov), bolgár (Peter Velikov, Robert Baramov, Veselin Damyanov-Ves), német (Regina Franke, Josef Werner, Claudia Berg, Rudolf Rieß), ukrán (Lev Bilykivski, Konstantin Kalynovych), török (Nurgül Arikan, Yunus Güneş), kínai (Hua Shaoying), észt (Vive Tolli, Jüri Arrak), görög (Eftihia Petala), argentin (Marcela Miranda, Marcela Pankok) stb. egyaránt szerepel. A magyarok közül Damó István nevével találkozhatunk a bemutatottak között (6. kötet).

A kiadványok az alkotó portréjával kezdődnek, majd a célokat felvázoló bevezető

Hubert Höft-Baumgardt metszete (2009), 120×88

szöveg, a művészek rövid életrajzi bemutatása mellett kiállításai, ill. eddigi alkotásaik jegyzékszerű felsorolását is nyújtják. A köteteket a bemutatott alkotó műveinek reprodukciói színesítik. A kiadványok végén betűrendben felsorolásra kerülnek a Frederikshavn Kunstmuseumban 1978 és 2008 között rendezett kiállításokon szereplő kortárs alkotók, melyek közt számos magyar névvel találkozhatunk: Andruskó Károly, Bordás Ferenc, Diskay Lenke, Drahos István, Fery Antal, Horváth Hermina, Kékesi László, Kertes-Kollmann Jenő, M. Kiss József, König Róbert, Kopasz Márta, Moskál Tibor, Nagy László Lázár, Nagy Árpád, Nagy Árpád Dániel, Rákóczy Ferenc, Sós Zsigmond, Szabó Béla, Takács Dezső, Takács Gábor, Tempinszky István, Tóth Rózsa, Ürmös Péter, Várkonyi Károly, Vén Zoltán, Vertel József.

A bemutatott kiadványsorozat célja: a kortárs ex libris művészet életben tartása, az ex libris készítés fellendítése, nemzetközi szintű kiterjesztése. Mi is legyünk részesei ennek a folyamatnak!

Vasné Tóth Kornélia

LAPSZEMLE

Exlibris Aboensis 3/2013-9-10. Mivel a finn gyűjtők rendszerint nem írják fel a lap hátára a grafikus nevét, ezért az újság rendszeresen közöl egész oldalnyi grafikai anyagot, kérve az olvasókat a művész nevének megállapítására. Még tudnak a 2011. évi finn kongresszusról újabb képeket közölni, felelevenítve a benyomásokat.

2014-ben „Miniprint Finland” címmel kiállítást fognak rendezni, erre a beküldési határidő 2013. szeptember 15. volt. Egy kis cikkben megemlékeznek Rigó Éváról, aki tolmácsolást végzett, amikor egy kis küldöttségük Budapesten járt.

Egy egész oldalon szervezik már most a jövő évi XXXV. FISAE kongresszusra, Spanyolországba az utazásukat. Kár, hogy alig kapunk információt a spanyol szervezőktől az eseményeket illetően. Ezért mi nem is tudunk eddig még érdemi ismertetést adni erről a fontos összefüggéseiről.

Nordisk Exlibris Tidsskrift 2013/2. Több művészt ismertet sok képpel a lap, többek között *Hayk Grigorian* is, akinek néhány éve volt kiállítása Budapesten. Nagy kár, hogy bár mindegyik művésznél több grafikát is közöl, ezek azonban annyira aprók, hogy már élvezhetetlenek.

Graphia Boekmerk 2013. 42. füzet. A szép kiállítású kiadványban folytatódik az ismertetés azokról a neves művészekről, akik exlibrisekkel is foglalkoztak: ezúttal többek között Cocteau, Chagall, Laliue, Matisse kerül sorra.

A régi exlibriseken gyakran feltűnt a bagoly. E téma megjelenését mutatja be modern kortárs kisgrafikákon a következő írás.

Vesalius híres orvos születésének 500. évfordulója kapcsán életművéről sorozat indult.

Pár exlibris az egyiptomániát idézi meg, 19-20. századi exlibriseken.

A kiadványban példákat találunk a könyvekbe ragasztott exlibrisokról, amelyek egy-egy kötet nem mindennapi sorsáról árulkodnak.

Külön írás szól Ch. Meulról, a modern grafikai eljárások művészeről, valamint nemrégiben díjazott alkotókról, a fiatal lengyel Sz. Prandziochról, a bolgár V. Marincsevszkiéről.

Most is kitűnő ízléssel válogatott a képanyag, amely a legmodernebb exlibrisekből nyújt nemzetközi igényű áttekintést.

Knižni Značka 3/2013. www.exlibrisweb.cz/casopis.htm A cseh, immár színesben megjelenő kiadványhoz nem érkezett meg a szokásos német nyelvű összefoglalás, így a képek nyomán ismertetjük.

Továbbra is kiemelt téma a cseh művészek bemutatása, mint a jubiláló alkotók között H. Cejnarová művészetének ismertetése (a hetvenesztendős művésznő alkotásai, köztük sajátos humorú exlibrisei elérhetők a www.cejnarova.cz honlapon).

A kiállítás-ismertetések között kiemelendő J. Kloucek (1914-2003) tárlata.

A modern cseh kisgrafika egyik jeles alkotójáról, B. Krátkyról olvasható cikk, továbbá M. Podhajská művésznőről. Az elhunyt V. G. Schapielről nekrológ jelent meg.

A cikkekhez több ízben bibliográfiát is közölnek.

SELCEXPRESS Schweizerischer Exlibris Club Nr. 93. 2013. szeptember. A folyóiratban több magyar vonatkozást találunk.

Vermes Júlia elhagyja a SELC-ben betöltött vezetőségi pozícióját, és ennek apropóján Marianne Kalt méltatja érdemeit, kiemelve sokrétű gyűjtői tevékenységét. A cikket Vén Zoltán exlibrise illusztrálja.

Érdekes a cserkész-exlibrisekkel foglalkozó írás. 1907-ben Robert Lord Baden Powell alapította meg a cserkészmozgalmat, amely hamarosan nemzetközivé vált. A cserkészeket ábrázoló lapok között több magyar alkotás szerepel: Déry Pál saját exlibrise, Nagy Sándor, Németh Nándor és Radványi-Román Károly alkotásai. Utóbbi a gödöllői jamboree (1933) alkalmából készült, a tábor jelvényével. A német cserkészlet alapítója, dr. Alexander Lion életéről külön cikk szól.

A határokon átnyúló együttműködés szép példáját elemzi Dr. W. Hönle írása: G. Hantz, a genfi iparművészeti múzeum vezetője ex libris mappáját Lipcsében 1908-ban K. W. Hiersemann jelentette meg. A grafikákat Zürichben nyomtatták.

Megjelent Manfred Neureiter Exlibris-művészek lexikonjának 3. átdolgozott, bővített kiadása, 664 oldalon 24 217 művész adataival. Az exlibris-irodalom egyik alapműve, a Gutenberg Museum katalógusa, Witte monogramlexikonja és Stock adatbázisa mellett. Közli a születési és halálozási adatokat, a művészek nemzetiségét, főbb alkotói területét és utal monografikus igényű feldolgozásokra is.

A Kisgrafika 2013/2-es számát is ismertetik a külföldi folyóiratok között.

Összeállította: Horváth Hilda

MŰVÉSZET ÉS BARÁTAI 2013 szept.-okt. Kiemelendő Köhegyi Gyula írása Berecz Antalról, Ürmös Péter ismertetése a „Magyar ex libris 100 éve” kiállításról, Zenei József cikke az észt eposzról, a Kalevipoegről. Ligeti Gábor a balatonlellei Kapoli Múzeum Galériájában rendezett Mocsári Mária, Vén Zoltán tárlatról számol be.

EGYESÜLETI HÍREK

XXXV. NEMZETKÖZI EXLIBRIS KONGRESSZUS „CATALUNYA, 2014”

Program:

Április 22. kedd: Résztevők érkezése. Délután a megjelentek üdvözlése. Cserlehetőség egész nap.

Április 23. szerda: Szent György, Katalánföld patrónusának ünnepe, a könyv és a rózsa ünnepe.

Fametszetű ex librisek a Modern Art Múzeumban, különféle kulturális események. Cserlehetőség egész nap.

Április 24. csütörtök: A pobleti monostor megtekintése. Cserlehetőség egész nap.

Április 25. péntek: Kirándulás Barcelonába. Nevezetességeinek megtekintése, pl. a Sagrada Familia templom. Cserlehetőség egész nap.

Április 26. szombat: FISAE értekezlet, gálaebéd (mindez ugyanott.) Cserlehetőség egész nap.

Április 27. vasárnap: Látogatás a REUS-ba (A modernizmus gyökerei.) Cserlehetőség egész nap.

Április 28. hétfő: a résztvevők elutazása.

A színhely: Tarragona, Hotel Palas. Szálláslehetőség ugyanott! Részvételi díj: 185 euro, melyet 2014. január 30-ig kell befizetni. Részletek megtudhatók a <http://ex-libris.cat/congres-internacional/vila-seca-2014.htm> internetes honlapon.

*

PÁLYÁZAT A 2014. ÉVI SPANYOL EX LIBRIS KONGRESSZUSRA

Szabályok:

1. A résztvevők legfeljebb 5 különböző ex librisrel vehetnek részt, melyek nem régebbiek 2010-nél. Minden lapból 3 példány kell, ezeket nem küldik vissza.

2. Sem a téma, sem a technika nincs megkötve.

3. Minden munkán szerepelnie kell az ex libris szónak, vagy annak megfelelő más kifejezésnek (pl. könyv, könyvtárból stb.) Ezen kívül természetesen a tulajdonos neve, személy vagy intézmény.

4. A művész aláírása, vagy szignója szerepelhet a lapon. A hátoldalon fel kell tüntetni: a művész nevét, a technikát, a készülés évét, a művész címét és e-mail címét.

5. A munka legnagyobb mérete max. 190×140 mm, a grafika elfoglalhatja az egész lapot, vagy csak egy részét.

6. Beküldési határidő: **2014. január 30.**

Cím: ASSOCIACIÓ CATALANA D'EXLIBRISTES

Carrer SANTA ANNA, 16

4300 – TARRAGONA

Spanyolország

7. Legkevesebb 6 jutalmazás lesz az elismeréseken kívül.

8. Minden beküldött ex libris közzétehető könyvekben, katalógusokban stb. kereskedelmi kötelezettség nélkül.

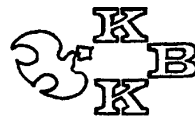
9. A legjobb alkotásokból katalógus fog készülni és kiosztásra kerülni a XXXV. FISAE alkalmából, Tarragonában, és más a Katalán Exlibris Társaság által szervezett kiállításon.

10. A résztvevő művészek tudomásul veszik a fenti szabályokat és a zsüri határozatait.

A résztvevők adatai: Vezetéknév:
Keresztnév:
Cím:
E-mail cím:
Rövid életrajz:

*

Egyesületünk tagdíja várhatóan a jövő évben sem fog változni, főleg, ha megkapjuk a Nemzeti Kulturális Alaptól a kért támogatást. Belföldi tagdíj legalább 2000 Ft/év, vagy annál több. Adományokat köszönettel elfogadunk. **Külföldi tagjainknak** 30 euro/év.

A Kisgrafika Barátok Köre Egyesület
internetes honlapja:
www.kisgrafika.hu

A budapesti csoport szokásos havi összejöveteleit 2014-ben ismét a Józsefvárosi Galériában tartja, de nem a hónap első szerdai, hanem keddi napján, délután 5 órakor.

König Róbert linómetszete, X3 (1999), 90×127

Mindenkinek
áldott szép karácsonyi ünnepeket
és boldog újévet kíván
a KBK vezetősége!

VÁRKONYI KÁROLY

Várkonyi Károly fametszete, X2, 80×65

SUMMARY

Péter Ürmös: Congratulating Gyula Köhegyi Graphic Artist

The artist's 80th year of age was celebrated at the November meeting of KBK. The graphic artist's career started to rise from the Ninth Hungarian Fine Art Exhibition in 1962, and he works on with undiminished energy even today. His fame and his artistic output are indicated by his exhibitions and his membership at professional organizations.

Kornélia Tóth Vas: A Lion of the Hungarian Ex Libris Literature, Ferenc Galambos (1910-1988)

It is an abridged text of the author's presentation with slides at the October gathering of KBK devoted to the multifarious activities of the ex-libris specialist, collector and bibliographer.

Péter Ürmös: An Exhibition of László Kerékgyártó

The article is the text of the opening speech delivered on October 1st 2013 at the E-Gallery of the „For the Art of Transylvania Foundation”. In addition to his painting and graphical art the opening touched upon Kerékgyártó's objects trouvés.

József Zenei: Károly Várkonyi's Centenary Exhibition

On the 100th anniversary of his birth a memorial exhibition, after that in Debrecen, was also arranged at the Károly Somogyi County Library in Szeged. A choice of nearly 400 artworks were shown.

News, Press Review, Books, Society Matters

AUSZUG

Péter Ürmös: Die Begrüßung vom Graphiker Gyula Köhegyi

Im November haben wir den 80 jährigen Gyula Köhegyi begrüßt. Seine Laufbahn zeigt ungebrochenen Aufstieg seit 1962, als die IX. Ungarische Ausstellung der bildenden Kunstveranstaltet wurde, bis heute.

Seine Popularität und Aktivität werden von Mitgliedschaften und Preisen beweist.

Kornélia Tóth Vas: Der Gigant der Exlibris-Fachliteratur Ferenc Galambos(1910-1988)

Frau Kornélia Tóth Vas hat im Oktober an der Zusammenkunft der KBK einen Lichtbilder Vortrag gehalten, in der Zeitschrift können sie dessen gekürzten Text lesen. In dem Text erscheint die Vielfältigkeit von Ferenc Galambos als Exlibris Sammler und Schriftsteller, bzw. als Bibliograph.

Péter Ürmös: Die Ausstellung des Kunstmalers László Kerékgyártó

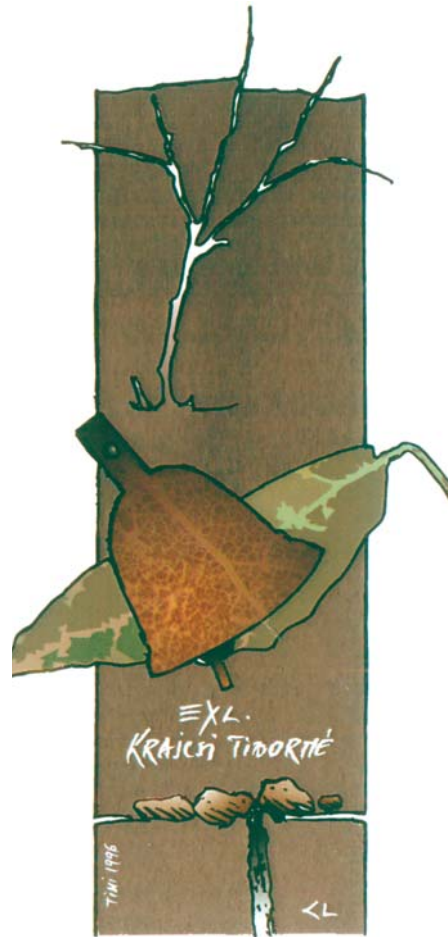
Der Text ist aus der Eröffnungsrede entnommen, die am 1-sten Oktober anlässlich der Eröffnung der Ausstellung in Budapest in der E-Galerie der Stiftung „für die Kunst von Siebenbürgen” vorgetragen wurde. Die Eröffnungsrede kam neben malerischer und graphischer Tätigkeit des Künstlers auch auf seine Werke „objekt trouvé”

József Zenei: Zentenarausstellung von Károly Várkonyi in Szeged

Anlässlich des hundertjährigen Jubiläums der Geburt des Künstlers wurde eine Ausstellung nach Debrecen auch in Szeged in der Städtischen Bibliothek Somogyi Károly eröffnet.

An der Ausstellung wurden eine Auswahl von nahe 400 Werken, Exlibris und Kleingraphik gezeigt.

Nachrichten, Presseschau, Bücherregale, Vereinnachrichten.

Kerékgyártó László grafikája, CAD, 133×67

Krajcsi Tímea:
Haiku

Fény s árnyék táncol
szélrángatta diófán
fázva, derűsen

*

Mohos árokban
harangvirágot zendít
hulló falevél

*

Sártócsa-forrás
eret enged útjára,
kövön tisztulót.

Szabó András grafikája: Archivum V., Rembrandt